

Hashovací funkce

Andrew Kozlík

KA MFF UK

Hashovací funkce

- ▶ Hashovací funkce je zobrazení $h : \{0, 1\}^* \rightarrow \{0, 1\}^n$.
- ▶ Typicky $n \in \{128, 160, 192, 224, 256, 384, 512\}$.
- ▶ Obraz $h(x)$ nazýváme *otisk*, *hash* nebo *digest* prvku x .
- ▶ Jestliže $x \neq x'$ a $h(x) = h(x')$, říkáme, že pár (x, x') je *kolize* funkce h .
- ▶ Použití v informatice:
  - ▶ Odhalení duplicit.
  - ▶ Rychlá lokalizace záznamů v databázi.
  - ▶ Kontrola, že nedošlo k *náhodnému* poškození dat.
- ▶ Požadavky v informatice:
  - ▶ Chceme, aby kolize byly nepravděpodobné v dané aplikaci.
  - ▶ Chceme, aby podobné řetězce měly odlišný obraz.
- ▶ Požadavky v kryptografii jsou přísnější než v informatice!

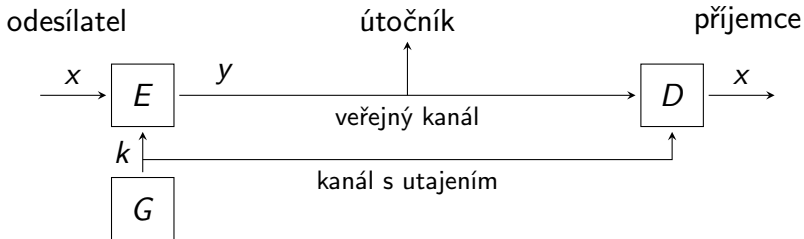
Příklady použití hashovacích funkcí v kryptografii

- ▶ Zajištění integrity.
- ▶ Ukládání hesel na straně ověřovatele hesla.
- ▶ Vytváření závazků k utajovaným datům.

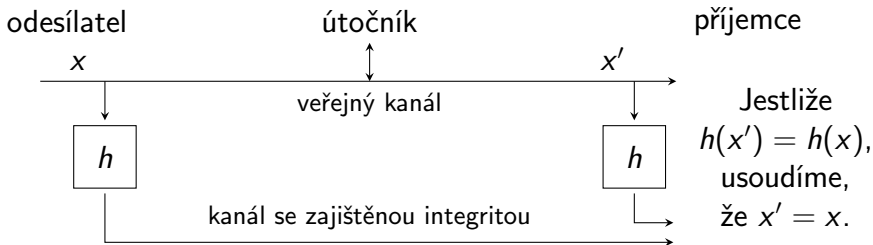
Ukládání hesel

- ▶ Na serveru se ukládá trojice $(login, sůl, h(heslo || sůl))$, kde *sůl* je řetězec vygenerovaný náhodně pro každý login.
- ▶ Je-li odcizena databáze s takto uloženými hesly, útočník nemůže hesla jednoznačně rekonstruovat.
- ▶ Účel soli:
  - ▶ Znemožňuje útok pomocí předpočítané tabulky pro zpětný překlad otisků.
  - ▶ Mají-li dva uživatelé stejné heslo, není to vidět.

Zajištění utajení pomocí šifry

Zajištění integrity pomocí hashovací funkce

Vytváření závazků k utajovaným datům

Příklad

Házení mincí po telefonu.

- ▶ A si zvolí stranu mince x_A .
- ▶ B hodí mincí, výsledkem hodu je x_B .
- ▶ „ $x \in_{\mathcal{R}} M$ “ značí „ x je náhodně zvolený prvek množiny M “.
- ▶ k je bezpečnostní parametr, např. $k = 128$.

Postup:

1. A : $x_A \in_{\mathcal{R}} \{0, 1\}$, $r \in_{\mathcal{R}} \{0, 1\}^k$, $z = h(x_A \| r)$
 B : $x_B \in_{\mathcal{R}} \{0, 1\}$
2. $A \rightarrow B$: z [závazek strany A]
3. $B \rightarrow A$: x_B [odhalení výsledku hodu]
4. $A \rightarrow B$: (x_A, r) [odhalení závazku]
5. B : Kontrola $h(x_A \| r) = z$. [ověření poctivosti A]
6. A, B : A vyhrává, právě když $x_A = x_B$.

Typy útoků na hashovací funkce

(1) Nalezení prvního vzoru:

Je dáno y , cílem je najít x takové, že $h(x) = y$.

(2) Nalezení druhého vzoru:

Je dáno x , cílem je najít x' takové, že $h(x) = h(x')$ a $x \neq x'$.

(3) Nalezení kolize:

Cílem je najít pár (x, x') takový, že $h(x) = h(x')$ a $x \neq x'$.

- ▶ Říkáme, že hashovací funkce je *odolná* proti útoku, jestliže jeho provedení přesahuje výpočetní možnosti útočníka.
- ▶ Funkce, která je odolná proti (1) se nazývá *jednosměrná*.
- ▶ Funkce, která je odolná proti (3) se nazývá *kolizivzdorná*.
- ▶ Je-li funkce odolná proti (3), pak je také odolná proti (2).

Typy útoků na hashovací funkce

(1) Nalezení prvního vzoru:

Je dáno y , cílem je najít x takové, že $h(x) = y$.

(2) Nalezení druhého vzoru:

Je dáno x , cílem je najít x' takové, že $h(x) = h(x')$ a $x \neq x'$.

(3) Nalezení kolize:

Cílem je najít pár (x, x') takový, že $h(x) = h(x')$ a $x \neq x'$.

- ▶ Pro zajištění integrity potřebujeme odolnost proti (2).
- ▶ Pro ukládání hesel potřebujeme odolnost proti (1).
- ▶ Pro vytváření závazků potřebujeme odolnost proti:
  - ▶ Odhalení, k čemu se subjekt zavázal (1).
  - ▶ Vytváření falešných závazků (3).

Nalezení prvního vzoru hrubou silou

- ▶ Máme funkci $h : \{0, 1\}^* \rightarrow \{0, 1\}^n$ a obraz $y \in \{0, 1\}^n$.
Cílem je najít x takové, že $h(x) = y$.
- ▶ Vybereme libovolné $x \in \{0, 1\}^*$ a ověříme, zda $h(x) = y$.
Opakujeme tak dlouho, dokud se nedostaví úspěch.
- ▶ Pravděpodobnost, že se úspěch dostaví až na i -tý pokus:

$$\left(1 - \frac{1}{2^n}\right)^{i-1} \frac{1}{2^n}.$$

- ▶ Průměrný počet volání funkce h , než se podaří najít vzor:

$$\sum_{i=1}^{\infty} i(1 - 2^{-n})^{i-1} 2^{-n} = \dots$$

Nalezení prvního vzoru hrubou silou

- ▶ K sečtení řady budeme potřebovat pomocný vzoreček:
Pro $x \in (-1, 1)$ platí

$$\sum_{i=1}^{\infty} ix^{i-1} = \sum_{i=0}^{\infty} ix^{i-1} = \left(\sum_{i=0}^{\infty} x^i \right)' = \left(\frac{1}{1-x} \right)' = \frac{1}{(1-x)^2}.$$

Řada $\sum_{i=0}^{\infty} x^i$ totiž konverguje stejnoměrně na libovolném uzavřeném podintervalu intervalu $(-1, 1)$.

- ▶ Průměrný počet volání funkce h :

$$\sum_{i=1}^{\infty} i (1 - 2^{-n})^{i-1} 2^{-n} = \frac{2^{-n}}{\left(1 - (1 - 2^{-n})\right)^2} = \frac{2^{-n}}{2^{-2n}} = 2^n.$$

Nalezení kolize hrubou silou

▶ **Algoritmus:**

Postupně vytvoříme množinu dvojic tvaru $(h(x), x)$.

1. $S = \emptyset$.
2. Vyber libovolné $x \in \{0, 1\}^*$ (bez opakování).
3. Jestliže $\exists z : (h(x), z) \in S$, pak dvojice (x, z) je kolize.
Jinak vlož $(h(x), x)$ do S a pokračuj krokem 2.

▶ Množina S by se implementovala jako asociativní pole (C++ map, Python dictionary).

▶ Jaká je časová složitost hledání kolize hrubou silou?

▶ Narodeninový paradox:

Je-li v místnosti 23 lidí, pak pravděpodobnost, že alespoň dva z nich mají narozeniny ve stejný den, je větší než $\frac{1}{2}$.

Tvrzení (o narozeninovém paradoxu)

Jestliže z N -prvkové množiny zvolíme náhodně k -krát prvek nezávisle s rovnoměrným rozdělením pravděpodobnosti, kde $k \leq N$, pak pravděpodobnost, že alespoň jeden prvek bude vybrán více než jednou, je

$$p = 1 - \frac{N!}{(N-k)! N^k} \geq 1 - \exp\left(\frac{-k(k-1)}{2N}\right).$$

Důkaz.

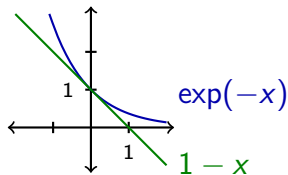
Pravděpodobnost, že žádný prvek nebude vybrán opakovaně:

$$\begin{aligned} 1 - p &= \frac{N(N-1)(N-2)\cdots(N-k+1)}{N^k} \\ &= 1 \left(1 - \frac{1}{N}\right) \left(1 - \frac{2}{N}\right) \cdots \left(1 - \frac{k-1}{N}\right) \end{aligned}$$

Kolika způsoby lze vybrat k různých prvků z N (včetně pořadí).

Důkaz (pokračování).

Funkce $\exp(-x)$ se dá odhadnout zespoda tečnou v bodě $(0, 1)$:

Po aplikaci nerovnosti $1 - x \leq \exp(-x)$ dokončíme důkaz:

$$\begin{aligned} 1 - p &= \left(1 - \frac{1}{N}\right) \left(1 - \frac{2}{N}\right) \cdots \left(1 - \frac{k-1}{N}\right) \\ &\leq \exp\left(-\frac{1}{N}\right) \exp\left(-\frac{2}{N}\right) \cdots \exp\left(-\frac{k-1}{N}\right) \\ &= \exp\left(-\frac{1}{N} \sum_{i=1}^{k-1} i\right) = \exp\left(\frac{-k(k-1)}{2N}\right). \end{aligned}$$

Nalezení kolize hrubou silou

- ▶ Máme hashovací funkci $h : \{0, 1\}^* \rightarrow \{0, 1\}^n$, čili $N = 2^n$.
- ▶ Chceme, aby pravděpodobnost, že algoritmus najde kolizi, byla alespoň p .
- ▶ Stačí, aby počet pokusů k splňoval

$$1 - \exp\left(\frac{-k(k-1)}{2N}\right) \geq p.$$

Tuto podmínku můžeme ekvivalentními úpravami vyjádřit:

$$\begin{aligned}\exp\left(\frac{-k(k-1)}{2N}\right) &\leq 1 - p \\ \frac{-k(k-1)}{2N} &\leq \ln(1 - p) \\ k(k-1) &\geq -2N \ln(1 - p)\end{aligned}$$

Nalezení kolize hrubou silou

- ▶ Postačující podmínkou pro nalezení kolize s pravděpodobností úspěchu alespoň p je tedy

$$k^2 - k + 2N \ln(1 - p) \geq 0.$$

Čili

$$\begin{aligned} k &\geq \frac{1 + \sqrt{1 - 4 \cdot 2N \ln(1 - p)}}{2} \sim \sqrt{-2N \ln(1 - p)} \\ &= 2^{n/2} \underbrace{\sqrt{2 \ln \frac{1}{1 - p}}}_{\alpha}, \end{aligned}$$

kde k je počet volání hashovací funkce.

- ▶ K nalezení kolize SHA-256 tak stačí řádově jen 2^{128} volání.
- ▶ Například pro $p = \frac{1}{2}$ je $\alpha \approx 1,2$ a pro $p = 0,99$ je $\alpha \approx 3$.

Konstrukce hashovacích funkcí

Merkleovo-Damgårdovo schéma

- ▶ Používá se v MD5, SHA-1 i SHA-2.
- ▶ Je to něco jako operační režim.
- ▶ Stavebním kamenem je kompresní funkce

$$f : \{0, 1\}^s \times \{0, 1\}^b \rightarrow \{0, 1\}^s.$$

- ▶ b je velikost bloku v bitech.
- ▶ s je velikost vnitřního stavu v bitech.
- ▶ Jestliže $f(S, B) = f(S', B')$ a přitom $S \neq S'$ nebo $B \neq B'$, pak říkáme, že $((S, B), (S', B'))$ je kolize funkce f .

Merkleovo-Damgårdovo schéma

1. Ke zprávě x se připojí výplň, která
  - ▶ obsahuje délku zprávy x a
  - ▶ vyplňuje zprávu na násobek čísla b .

MD5, SHA-1, SHA-224 a SHA-256 používají $b = 512$ a

$$\bar{x} = x \parallel 100\dots0 \parallel \ell_{64}(x),$$

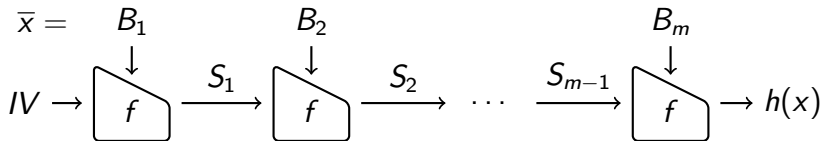
kde $\ell_{64}(x)$ je délka x v bitech vyjádřená jako 64bitové číslo.

2. $\bar{x}$ se rozdělí na bloky $B_1, \dots, B_m$ délky b .
3. $S_0 := IV$ (konstanta pro danou hashovací funkci)

Pro $i = 1, \dots, m$:

$$S_i := f(S_{i-1}, B_i)$$

$$h(x) := S_m$$

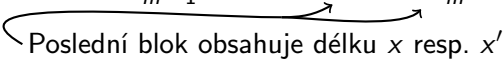

Věta (Merkle-Damgård, 1989)

Jestliže kompresní funkce f je kolizivzdorná, pak h je kolizivzdorná.

Důkaz.

- ▶ Ukážeme, že z kolize (x, x') pro h lze sestrojít kolizi pro f .
- ▶ Nechť $\bar{x} = B_1 \parallel \dots \parallel B_m$, $\bar{x}' = B'_1 \parallel \dots \parallel B'_{m'}$ a $S_1, \dots, S_m$, resp. $S'_1, \dots, S'_{m'}$ jsou vnitřní stavy.
- ▶ Máme $h(x) = h(x')$, čili $f(S_{m-1}, B_m) = f(S'_{m'-1}, B'_{m'})$.
- ▶ Nyní jsou dvě možnosti:
  1. $(S_{m-1}, B_m) \neq (S'_{m'-1}, B'_{m'}) \Rightarrow$ Máme kolizi pro f !
  2. $S_{m-1} = S'_{m'-1}$ a zároveň $B_m = B'_{m'}$

Poslední blok obsahuje délku x resp. x' .
 $\Rightarrow l(x) = l(x') \Rightarrow m' = m$.

Důkaz (pokračování).

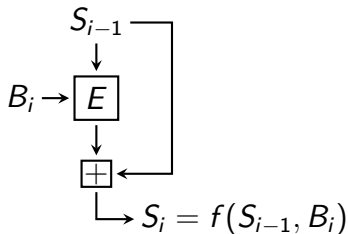
- ▶ Pokud jsme ještě nenašli kolizi pro f , tak máme:
 $S_{m-1} = S'_{m-1}$, čili $f(S_{m-2}, B_{m-1}) = f(S'_{m-2}, B'_{m-1})$.
- ▶ Jsou opět dvě možnosti:
  1. $(S_{m-2}, B_{m-1}) \neq (S'_{m-2}, B'_{m-1}) \Rightarrow$ Máme kolizi pro f !
  2. $S_{m-2} = S'_{m-2}$ a zároveň $B_{m-1} = B'_{m-1}$.
- ▶ Takto pokračujeme dále.
- ▶ Pro nějaké $i \in \{1, \dots, m\}$ musí nastat $B_i \neq B'_i$, protože $x \neq x'$, a tím pádem případ 1. □

Porovnání MD5, SHA-1 a SHA-2

	Algoritmus	Velikosti (v bitech)		
		Výstup	Vnitřní stav	Blok
	MD5	128	128	512
	SHA-1	160	160	512
SHA-2	SHA-224	224	256	512
	SHA-256	256	256	512
	SHA-384	384	512	1024
	SHA-512	512	512	1024
	SHA-512/224	224	512	1024
	SHA-512/256	256	512	1024

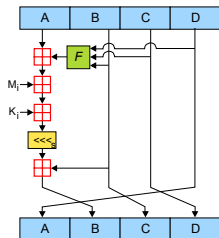
Daviesovo-Meyerovo schéma kompresní funkce

- ▶ Necht' E je šifra.
- ▶ Definujeme $f(S_{i-1}, B_i) = E_{B_i}(S_{i-1}) \boxplus S_{i-1}$.
- ▶ B_i vstupuje do šifry jako klíč.
- ▶ S_{i-1} vstupuje do šifry jako otevřený text.
- ▶ $\boxplus$ je celočíselné sčítání po slovech modulo 2^{32} .
- ▶ MD5, SHA-1 i SHA-2 využívají toto schéma.

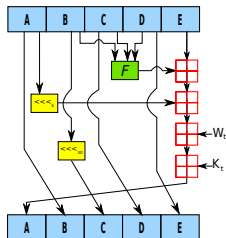
Jedna runda šifrovací funkce v Daviesově-Meyerově schématu

MD5

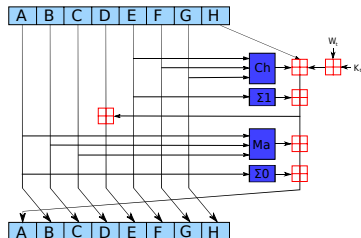
64 rund

SHA-1

80 rund

SHA-2

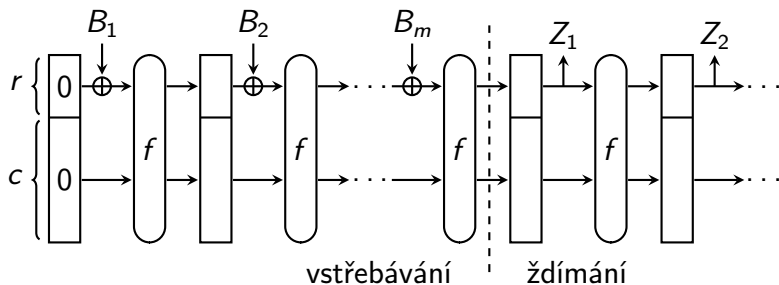

64 nebo 80 rund

Zdroj: Wikipedia.org

Houbovité konstrukce

- ▶ Princip: 1. Zpráva se vstřebá do houby (vnitřního stavu).
2. Z houby se potom vyždímá otisk zprávy.
- ▶ r : bitrate, velikost bloku v bitech.
- ▶ c : capacity, velikost vnitřní části stavu houby.
- ▶ $b = r + c$, velikost stavu houby.
- ▶ f : náhodná b -bitová bijekce (permutace 2^b stavů).
- ▶ Zpráva se vyplní a rozdělí na r -bitové bloky $B_1, \dots, B_m$.
- ▶ Vyždímá se $k = \lceil \frac{n}{r} \rceil$ bloků $Z_1, \dots, Z_k$ a ořeže na n bitů.

Houbovité konstrukce

- ▶ Houbovité konstrukce nabízejí variabilní délku výstupu, tzv. *extendable output function* (XOF), $h : \{0, 1\}^* \rightarrow \{0, 1\}^*$.
- ▶ Lze použít jako proudovou šifru $y = h(\text{key} \parallel IV) \oplus x$.
- ▶ Složitost útoků hrubou silou na hashovací funkci s houbovitou konstrukcí:
  - ▶ Nalezení prvního vzoru: $\min(2^{n-r} + 2^{c/2}, 2^{c-1} + 2^{c/2}, 2^n)$.
  - ▶ Nalezení druhého vzoru: $2^{\min(c/2, n)}$.
  - ▶ Nalezení kolize: $2^{\min(c/2, n/2)}$.

Hashovací funkce SHA-3

- ▶ Nejnovější hashovací funkce standardizovaná NISTem.
- ▶ Byla vybrána v rámci veřejné soutěže v letech 2007 až 2012.
- ▶ Vítězem byla funkce KECCAK [kečak] autorů G. Bertoni, J. Daemen, M. Peeters a G. Van Assche.
- ▶ Používá houbovitou konstrukci s $b = 1600$ a má 4 varianty:

Název	r	c	n
SHA3-224	1152	448	224
SHA3-256	1088	512	256
SHA3-384	832	768	384
SHA3-512	576	1024	512

- ▶ Funkce f sestává z posloupnosti bitových rotací a bitových operací XOR, AND a NOT.
- ▶ Za zprávu se přidají dva bity 01, které indikují, že se jedná o SHA-3. Standard totiž definuje ještě několik dalších funkcí.
- ▶ Následně se připojí výplň tvaru 10^*1 . Koncová 1 odliší různé varianty, tj. $\text{SHA3-256}(\text{"abc"}) \neq \text{SHA3-384}(\text{"abc"})$.

Nalezení kolize u houbovité konstrukce

Tvrzení

Složitost nalezení kolize hrubou silou pro hashovací funkci s houbovitou konstrukcí je $2^{\min(c/2, n/2)}$ volání hashovací funkce.

Důkaz.

Stačí najít jedno z následujících:

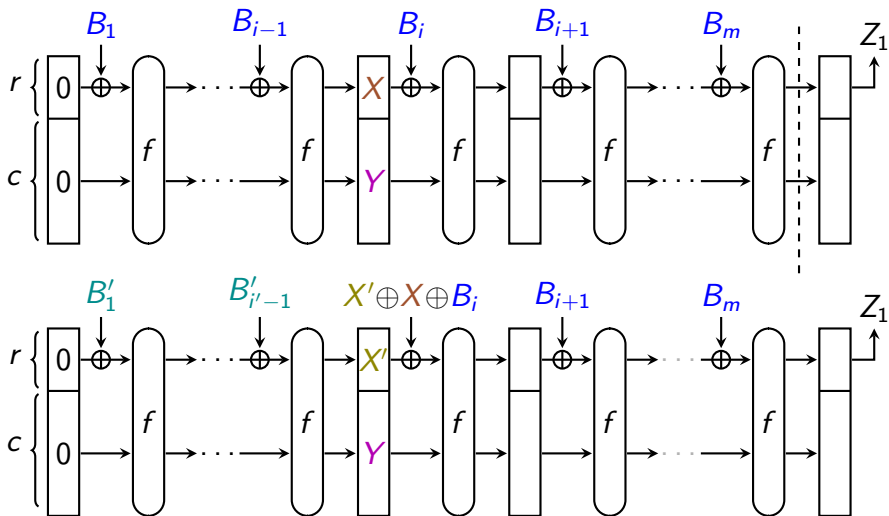
- Kolizi ve výstupu hashovací funkce ($2^{n/2}$).
- Kolizi ve vnitřní části stavu houby ($2^{c/2}$), tj. dva vstupy
  - ▶ $B_1, \dots, B_{i-1}$, který vede do stavu (X, Y) , a
  - ▶ $B'_1, \dots, B'_{i-1}$, který vede do stavu (X', Y) .

V případě **b.** zvolíme zbytek vstupu $B_i, \dots, B_n$ libovolně s validní výplní, a potom oba následující vstupy

- ▶ $B_1, \dots, B_{i-1}, B_i, B_{i-1}, \dots, B_n,$
- ▶ $B'_1, \dots, B'_{i-1}, X' \oplus X \oplus B_i, B_{i-1}, \dots, B_n,$

vedou do stejného stavu.

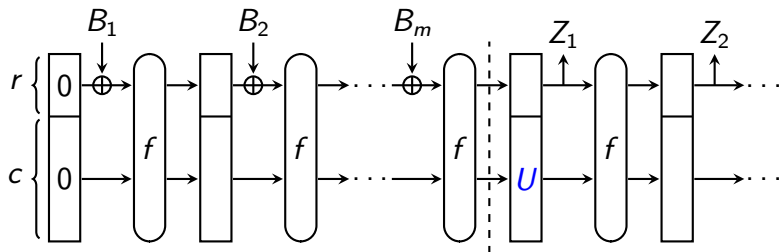
Nalezení kolize u houbovité konstrukce

Nalezení prvního vzoru u houbovité konstrukce

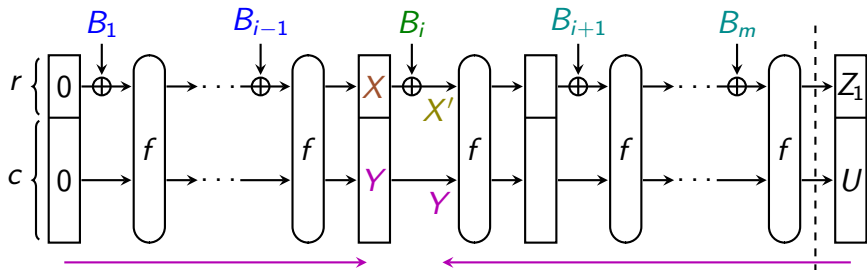
► Problém:

- Je dáno $Z \in \{0, 1\}^n$, kde $Z = \text{head}_n(Z_1 \parallel Z_2 \parallel \dots)$.
- Máme najít $B_1, \dots, B_m$, aby výsledkem bylo Z .
- Jestliže $n \leq r$ (ždímá se jen Z_1), pak U může mít libovolnou hodnotu.
- Jestliže $r < n < c + r$ (ždímá se navíc $Z_2, Z_3, \dots$), pak U najdeme hrubou silou průměrně v 2^{n-r} operacích.
- Jestliže $n \geq c + r$ a U existuje, pak U najdeme hrubou silou průměrně v 2^{c-1} operacích.

Nalezení vzoru ke stavu (Z_1, U)

- ▶ Předpokládejme, že f je bijekce.
Potom můžeme postupovat meet-in-the-middle útokem.
- ▶ Hodnoty $B_1, \dots, B_{i-1}$ a $B_{i+1}, \dots, B_m$ hledáme hrubou silou, aby vyšla kolize v posledních c bitech itého stavu houby.
- ▶ Jinými slovy hledáme bloky vstupu, aby
  - ▶ $B_1, \dots, B_{i-1}$ uvedly houbu ze stavu $(0, 0)$ do (X, Y) , a
  - ▶ $B_{i+1}, \dots, B_m$ uvedly houbu ze stavu $f(X', Y)$ do (Z_1, U) ,
pro nějaké $X, X' \in \{0, 1\}^r$ a $Y \in \{0, 1\}^c$.
- ▶ Blok B_i potom dopočítáme tak, aby $X \oplus B_i = X'$.

Nalezení vzoru ke stavu (Z_1, U)

- ▶ Mějme dáno $Z_1 \in \{0, 1\}^r$ a $U \in \{0, 1\}^c$.
- ▶ Pro přehlednost ukážeme algoritmus jen pro $m = 3$. Zobecnění na více bloků je triviální.
- ▶ Pokud $r \geq c/2$, což např. pro SHA3 platí, pak stačí $m = 3$.
- ▶ **Algoritmus:**
  1. $S := \emptyset$.
  2. Pro $k \in \{1, \dots, 2^{c/2}\}$:
    - ▶ Nechť $B_1 \in \{0, 1\}^r$ je binární zápis čísla k .
    - ▶ Spočti $(X, Y) = f(B_1, 0)$.
    - ▶ Vlož (Y, B_1) do S .
  3. Zvol $B_3 \in \{0, 1\}^r$ libovolně s validní výplní.
  4. Spočti $(X', Y') = f^{-1}(f^{-1}(Z_1, U) \oplus (B_3, 0))$.
  5. Jestliže $\exists B_1 : (Y', B_1) \in S$, pak
    - ▶ spočti $(X, Y) = f(B_1, 0)$ a
    - ▶ vrať B_1, B_2, B_3 , kde $B_2 = X \oplus X'$.
  6. Jinak opakuj postup od kroku 3.

Ověření korektnosti algoritmu

► Máme:

► $(X, Y) = f(B_1, 0)$.

► $X' = X \oplus B_2$.

► $(X', Y') = f^{-1}(f^{-1}(Z_1, U) \oplus (B_3, 0))$, kde $Y = Y'$.

► Potom pro B_1, B_2, B_3 platí:

$$\begin{aligned} & f(f(f(B_1, 0) \oplus (B_2, 0)) \oplus (B_3, 0)) \\ &= f(f((X, Y) \oplus (B_2, 0)) \oplus (B_3, 0)) \\ &= f(f(X', Y) \oplus (B_3, 0)) \\ &= f(f(X', Y') \oplus (B_3, 0)) \\ &= (Z_1, U) \end{aligned}$$

Ověření úspěšnosti algoritmu

- ▶ V množině S se mohou vyskytovat kolize, čili $|S| \leq 2^{c/2}$, ale jejich relativní počet je při této velikosti zanedbatelný.
- ▶ Pravděpodobnost, že algoritmus uspěje v kroku 5:

$$\frac{|S|}{2^c} \approx \frac{2^{c/2}}{2^c} = \frac{1}{2^{c/2}}.$$

- ▶ Pravděpodobnost, že algoritmus spončí nejpozději po $\alpha \cdot 2^{c/2}$ opakováních kroku 5:

$$1 - \left(1 - \frac{1}{2^{c/2}}\right)^{\alpha \cdot 2^{c/2}} \approx 1 - e^{-\alpha}.$$

- ▶ Například, pro $\alpha = 3$ máme pravděpodobnost úspěchu 0,95.

Složitost nalezení vzoru u houbovitě konstrukce

- ▶ Složitost nalezení vzoru ke stavu (Z_1, U) :
  - ▶ V kroku 2 máme $2^{c/2}$ volání f .
  - ▶ Ve zbytku algoritmu máme $\alpha \cdot 2^{c/2}$ volání f^{-1} .
  - ▶ To celkově odpovídá $(\alpha + 1) \cdot 2^{c/2}$ volání f , kde α je malé.
  - ▶ Samotná hashovací funkce volá f třikrát.
  - ▶ Složitost je tedy řádově $2^{c/2}$ volání hashovací funkce h .
- ▶ K nalezení prvního nebo druhého vzoru můžeme použít i generický algoritmus, který má složitost 2^n volání h .
- ▶ Složitost nalezení druhého vzoru:
  - ▶ V tomto případě (Z_1, U) známe.
  - ▶ Složitost je tedy $\min(2^{c/2}, 2^n)$ volání h .
- ▶ Složitost nalezení prvního vzoru:
  - ▶ Musíme navíc najít (Z_1, U) , tj. $\min(2^{n-r}, 2^{c-1})$ volání h .
  - ▶ Složitost je tedy $\min(2^{n-r} + 2^{c/2}, 2^{c-1} + 2^{c/2}, 2^n)$ volání h .

Hashování hesel podrobněji

- ▶ Od hashovacích funkcí zpravidla požadujeme vysokou rychlost vyhodnocení.
- ▶ Hashování hesel je však specifické tím, že chceme naopak:
  - ▶ vysokou časovou náročnost vyhodnocení, abychom znemožnily útok hrubou silou nebo slovníkový útok,
  - ▶ vysokou paměťovou náročnost vyhodnocení, abychom znemožnily paralelizaci útoku např. na grafických kartách.
- ▶ Používáme speciální hashovací funkce, tzv. *funkce pro odvození klíče* (KDF, key derivation function):
  - ▶ PBKDF2 (RFC 8018 - PKCS #5)
  - ▶ bcrypt
  - ▶ scrypt (RFC 7914)
  - ▶ Argon2 (vítěz Password Hashing Competition 2015)
- ▶ Tyto funkce provádějí iterované hashování hesla.

Hashování hesel podrobněji

- ▶ Vstupem KDF je zpravidla heslo, sůl a parametr obtížnosti (např. počet iterací).
- ▶ Při použití KDF se tedy na serveru ukládá čtveřice: $(login, sůl, počet\ iterací, kdf(heslo, sůl, počet\ iterací))$
- ▶ Útok hrubou silou na alfanumerické heslo délky 8.
  - ▶ Heslo uloženo pomocí SHA3:
    - ▶ Průměrná doba útoku: **1,5 roku** na běžném CPU.
  - ▶ Heslo uloženo pomocí KDF:
    - ▶ Předpokládejme, že počet iterací byl zvolen tak, aby vyhodnocení trvalo 1 vteřinu na běžném CPU.
    - ▶ Průměrná doba útoku na stejném CPU: **3,46 milionů let**.
    - ▶ Průměrná doba útoku při zohlednění Mooreova zákona (zdvojnásobení výpočetního výkonu každé 2 roky): **40 let**.